

Lekarz POZ gwarantem dłuższego życia

Zwiększenie dostępności lekarzy rodzinnych w Stanach Zjednoczonych miało istotny wpływ na poprawę wskaźników zdrowia publicznego, w tym na wydłużenie oczekiwanej długości życia - pisze w swoim artykule z 2019 roku Basu ze współpracownikami. Badania wskazują, że wzrost liczby lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej o 10 na 100 000 osób przyczynia się do zwiększenia długości życia o średnio 51,5 dnia.

Chociaż ogólna liczba lekarzy POZ wzrosła w USA, ich gęstość w wielu regionach spadła, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Autorzy omawiają więc wyniki badań, które podkreślają znaczenie dostępu do lekarzy rodzinnych dla zdrowia populacji.

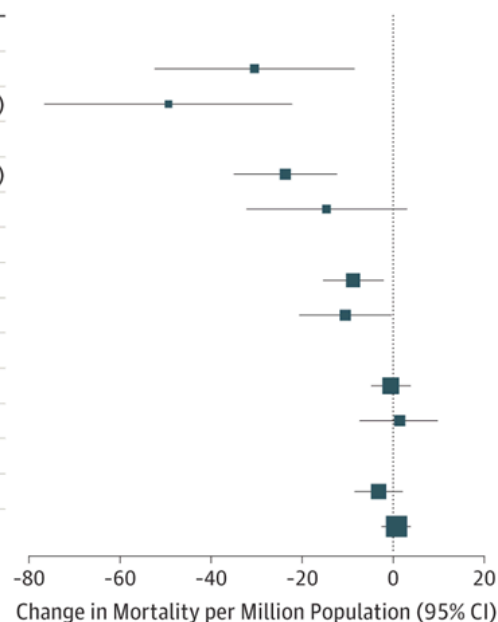
Gęstość lekarzy rodzinnych a długość życia

Badania przeprowadzone w latach 2005–2015 wykazały, że gęstość zatrudnienia lekarzy POZ na poziomie hrabstw była bezpośrednio związana z długością życia populacji. Wzrost liczby lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej o 10 na 100 000 osób wiązał się z wydłużeniem oczekiwanej długości życia o 51,5 dnia. Z kolei wzrost liczby specjalistów dziedzinowych w tym samym o 10 lekarzy na 100 000 osób przyczyniał się do wzrostu o 19,2 dnia.

Redukcja umieralności dzięki lekarzom POZ

Wzrost liczby lekarzy POZ wiązał się z istotnym zmniejszeniem umieralności z powodu chorób sercowo-naczyniowych, nowotworów oraz chorób układu oddechowego. Każdy dodatkowy lekarz podstawowej opieki zdrowotnej przyczyniał się do zmniejszenia liczby zgonów z powodu chorób serca o 30,4 na milion osób, nowotworów o 23,6 na milion oraz chorób układu oddechowego o 8,8 na milion.

Disease and Physician Type	Change in Mortality per Million Population, (95% CI)
Cardiovascular	
Primary care	-30.4 (-52.4 to -8.4)
Cardiologist	-49.4 (-76.8 to -22.0)
Cancer	
Primary care	-23.6 (-35.0 to -12.3)
Oncologist	-14.6 (-32.2 to 3.0)
Respiratory tract	
Primary care	-8.8 (-15.3 to -2.2)
Pulmonologist	-10.5 (-20.6 to -0.4)
Infectious	
Primary care	-0.5 (-4.7 to 3.7)
Infectious diseases specialist	1.3 (-7.2 to 9.8)
Substance/injury	
Primary care	-3.2 (-8.4 to 2.1)
Psychiatrist/substance specialist	0.7 (-2.5 to 3.8)

Lekarz POZ gwarantem dłuższego życia

Znaczenie polityki zdrowotnej

Zwiększenie liczby lekarzy POZ wymaga wsparcia ze strony polityki zdrowotnej, która powinna skierować większe zasoby na ten obszar opieki. Inicjatywy takie jak rozszerzenie programów wsparcia dla lekarzy rodzinnych, zwłaszcza na terenach wiejskich, są kluczowe dla poprawy dostępności opieki. Przykładem mogą być programy takie jak *Accountable Care Organizations* w USA, które inwestują w opiekę podstawową, ale wymagają bardziej wyraźnego skierowania zasobów na tę grupę zawodową. Polskie strategiczne dokumenty dotyczące rozwoju systemu opieki zdrowotnej na szczęście podkreślają rolę POZ - co nie zmienia faktu, iż między ich treścią a implementacją w praktyce konieczne są intensywne działania, praca na wielu poziomach organizacyjnych, szkolenia i podnoszenie jakości opieki (w tym poprzez kształcenie ustawiczne), doposażenie (w tym sprzętowe) oraz faktyczne wsparcie zespołów poprzez rozszerzanie ich składu. I oczywiście także zabezpieczenie finansowania tego obszaru zdrowia.

Podsumowanie

Dostępność lekarzy rodzinnych ma kluczowe znaczenie dla zdrowia publicznego, zwłaszcza w zakresie prewencji i wczesnej diagnostyki. Zwiększenie liczby lekarzy POZ wiąże się z poprawą długości życia i zmniejszeniem umieralności z powodu chorób przewlekłych. W obliczu zmniejszającej się liczby lekarzy rodzinnych, szczególnie na obszarach wiejskich, konieczne jest podjęcie działań mających na celu poprawę dostępu do tej formy opieki, co może przynieść wymierne korzyści zdrowotne dla całej populacji.

Źródła:

1. Basu S, Berkowitz SA, Phillips RL, Bitton A, Landon BE, Phillips RS. Association of Primary Care Physician Supply With Population Mortality in the United States, 2005-2015. *JAMA Intern Med.* 2019;179(4):506-514. doi:10.1001/jamainternmed.2018.7624